

Kosketukseen perustuva kommunikaatio sai kielioopin

Lähde: Helsingin yliopisto. Viestintäosasto, väitöskirjaa koskeva tiedote
22.1.2008

Helsingin yliopistossa tarkastettu Riitta Lahtisen väitöskirja käsittelee kuurosokean henkilön kommunikaation kehittymistä. Se on ensimmäinen väitöskirjatason tutkimus aiheesta maailmassa.

Sosiaalishaptinen kommunikaatio

Sosiaalishaptinen kommunikaatio perustuu kosketukseen. Riitta Lahtinen osoittaa tutkimuksessaan, että se on toimiva keino jakaa kosketuksen avulla näön ja kuulon kautta saatavaa tietoa ympäristöstä, silloin kun kuvailuun ja tulkkaukseen ei ole riittävästi aikaa.

Hapteemit ja haptiisit

Kosketus jakautuu eri osatekijöihin. Nämä kosketuksen eri osatekijät Riitta Lahtinen on väitöskirjatyössään määritellyt käsitteellä hapteemi. Hapteemit kuten liike, painovoima, suunta, rytmi jne. muodostavat kielioopin viestien vaihdolle.

Toinen peruskäsite tutkimuksessa on haptiisi. Haptiisit ilmentävät kommunikaatiossa palautejärjestelmää, sosiaalisia pikaviestejä, keholle piirtämistä, kontakteja henkilöihin ja ympäristöön sekä liikkeillä opastamista.

Tutkimuksen tulosten soveltaminen

Riitta Lahtinen toivoo, että hänen tutkimuksestaan hyötyvät monet eri vammaisryhmät kehitysvammaisista näkövammaisiin, ikääntyneet sekä opetus- ja sosiaali- ja terveysalalla työskentelevät ammattilaiset kuten viittomakielen ja kuurosokeiden tulkit, kuntouttajat ja lähihoitajat vanhustyössä. Lahtista kiinnostaa menetelmän käyttö perheenjäsenten kesken, mutta myös sen mahdollisuudet vaikeasti vammaisten lasten ja aikuisten kuntoutuksessa ja arjessa.

Lahtisen tutkimuksessa seurattiin 14 vuoden ajan henkilöä, jonka kuulo ja näkö heikkenivät jatkuvasti. Tuona aikana kehittynyt kommunikaatio ja sen menetit kirjattiin tutkimusta varten